

Донбаська державна машинобудівна академія

кафедра фізичного виховання і спорту

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС З ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича (тренерська) практика

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 017 Фізична культура і спорт

ОПП «Фізична культура і спорт»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Вид дисципліни обов'язкова

Факультет інтегрованих технологій і обладнання

Розробник: Гейтенко В.В. канд. пед. наук., кафедри фізичного виховання і спорту

Тернопіль-Краматорськ
2023 р

РОЗДІЛ І
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ
ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

1.1. Програма виробничої практики

Види педагогічної діяльності	Кількість годин	Організаційні форми виконання завдань	Форми звітності
<i>Модуль 1. Організаційна робота</i>			
1. Настановча конференція. Проведення інструктажу з правил охорони праці та безпеки життєдіяльності практики.	2	Керівником практики від кафедри фізичного виховання і спорту	Запис у щоденник
2. Знайомство з об'єктом практики. Обговорення графіку виконання всіх видів завдань	2	Бесіда з директором, методистом практики. Самостійна робота	Запис у щоденнику
3. Складання індивідуального плану роботи студента на період практики	6	Самостійна робота	Запис у щоденнику.
4. Атестація за 1 – 9 тиждень педагогічної практики	6	Підсумкове зібрання бригади	Оцінка методиста за звітний тиждень практики
5. Участь в методичних заняттях	8	Бесіда з методистом кафедри фізичного виховання і спорту. Виконання індивідуального плану	Оцінка методиста кафедри фізичного виховання і спорту за звітний тиждень практики
6. Систематично вести журнал обліку роботи групи	2	Самостійна робота	Запис у журналі

Продовження таблиці

7. Проведення самоаналізу студента за підсумками практики, оформлення звітної документації	2	Самостійна робота	Звіт з практики, характеристика з бази практики
<i>Модуль 2. Навчально-методична робота</i>			
1. Розробка планів-конспектів навчально-тренувальних занять (6)	5	Самостійна робота	Допуск методиста до проведення заняття. Запис у щоденнику
2. Проведення навчально-тренувальних занять (6)	12	Практичні заняття у групах	Запис у щоденнику
3. Вивчення методичних посібників з питань організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю.	5	Самостійна робота	Запис у щоденнику
<i>Модуль 3. Виховна та спортивно-масова робота</i>			
1. Складання календарного плану спортивно-масових заходів	8	Самостійна робота	Запис у щоденнику
2. Розробка документів щодо положення змагань	10	Самостійна робота	Запис у щоденнику
3. Участь в організації і проведенні спортивних змагань	10	Спортивне змагання	Запис у щоденнику
МОДУЛЬ 4. НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА			
1. Відвідування занять тренерів-викладачів.	6	Педагогічне спостереження, експрес діагностика	Запис у щоденнику

2. Проведення хронометражу та пульсометрії 2-3 тренувальних занять (студента-практиканта)	2	Педагогічне спостереження	Запис у щоденнику
3. Проведення та аналіз функціонального та фізичного стану в групі.	8	Тестування	Запис у щоденнику
4. Аналіз контрольного заняття педагогічного аналізу уроку фізичної культури	2	Педагогічне спостереження	Запис у щоденнику
УСЬОГО:	90		

1.2. Перелік документації до захисту виробничої тренерської практики

Під час практики тренерської студент-практикант готує до захисту наступні документи:

1. Щоденник практики.
2. Індивідуальний план роботи студента-практиканта.
3. Календарний план спортивно-масових заходів.
4. Журнал обліку роботи групи.
 - 4.1. Розклад занять.
 - 4.2. Учбовий план і графік розподілу учбових годин на рік.
 - 4.3. Загальні відомості.
 - 4.4. Облік відвідувань тренувальних занять та обсяги навантаження.
 - 4.5. Облік спортивних результатів.
 - 4.6. Облік спортивних заходів.
 - 4.7. Реєстрація травм і захворювань спортсменів.
 - 4.8. Підсумки роботи за навчальний рік.
5. Протокол тестування рухових здібностей спортсменів.
6. Плани-конспекти тренувальних занять.
7. Педагогічний аналіз навчально-тренувального заняття.

8. Документи з проведення спортивних заходів.
9. Звіт студента-практиканта про проходження виробничої тренерської практики.

1.3. Організація виробничої (тренерської) практики

Відповідальність за загальну організацію практики та контроль за її проведенням покладається на викладача-керівника виробничої (тренерської) практик від ВНЗ, що підпорядкований декану. Викладач-керівник практики приймає і оцінює звіти студентів про проходження практики. На підставі цього він виставляє оцінки.

Керівник тренерської практики від ДДМА контролює готовність бази практики до початку її проведення, забезпечує проведення необхідних організаційних заходів: інструктаж студентів про порядок проведення практики, надання студентам-практикантам необхідної документації тощо.

До методичного керівництва тренерською практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедр та провідні фахівці з баз практики. Викладач керівник практики від ВНЗ спільно з тренером від бази практики забезпечують високу якість виконання кожним студентом програми практики. Вони контролюють забезпечення умов праці та побуту студентів, проводять з ними обов'язковий інструктаж щодо охорони праці та техніки безпеки, проведення навчально-тренувальних занять, контролюють виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку, ведуть журнал обліку проходження тренерської практики.

Студенти-практиканти при проходженні тренерської виробничої практикисобов'язані:

1. До початку практики одержати від керівника консультацію щодомети, завдань, бази, де проходитиме практика; оформити програму стажування та всі необхідні документи.
2. За необхідністю пройти медогляд та отримати медичну картку з дозволом роботи у фізкультурно-спортивних організаціях.
3. Своєчасно прибути на базу практики, доповісти керівнику практикою від бази про прибуття, отримати інструкції про особливості проходження практики в закладі (установі), яка є базою для практики, інформацію про заходи безпеки.
4. Повному обов'язку виконати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками їх керівників.
5. Вести записи у робочому щоденнику педагогічної практики за встановленою формою.

6. Вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та гігієни.

7. Нести повну відповідальність за виконану роботу, життя та здоров'я тих, з ким займаються.

8. Своєчасно складати звіти та заліки з практики.

У разі надання відповідного обґрунтування та з дозволу кафедри і деканату студент може самостійно вибирати для себе місце проходження виробничої практики за профілем майбутньої роботи при наявності підписаної угоди з керівником бази практики.

Викладач-керівник тренерської виробничої практики від ВНЗ зобов'язаний:

1. Вивчити програму практики, відвідати базу та підготувати необхідні умови до практичної роботи студентів.

2. Забезпечити проведення всіх необхідних організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: провести інструктаж про порядок проходження практики та заходи безпеки; надати необхідну документацію: направлення, програму, щоденник, календарний план, індивідуальні завдання, методичні рекомендації інше.

3. Повідомити практикантів про систему звітності з кожного завдання практики.

4. У тісному контакті з керівництвом від бази практики забезпечити її високу якість проходження, згідно з програмою.

5. Проводити контроль умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки.

6. Контролювати виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку та відвідування студентами бази практики.

7. У складі комісії приймати залік з практики.

Викладач-керівник виробничої практики від бази зобов'язаний:

1. Ознайомити студентів-практикантів зі структурою та змістом діяльності бази практики.

2. Забезпечити умови для виконання програми практики, а саме: роботу студентів з поточною документацією.

3. Проводити методичні та навчально-тренувальні заняття.

4. Забезпечити проведення спортивних, фізкультурно-оздоровчих та громадських заходів.

5. Ознайомити практикантів з діяльністю тренерської ради, громадського активу, сприяти встановленню ділових стосунків із контингентом бази практики.

6. Брати участь у проведенні методичних занять бригади студентів.

7. Надавати консультації студентам з усіх питань практики.

8. Брати участь у підготовці характеристик на студентів-практикантів. Головним завданням представника (керівника) бази практики - тренера, який

здійснює керівництво діяльністю студентів на базі тренерської практики, є створення найбільш сприятливих умов для ефективного виконання програми практики, забезпечення організаційно-методичної допомоги в роботі студентів-практикантів.

Представник бази практики здійснює свою роботу у тісному контакті із викладачем - керівником практики від ВНЗ.

1.4. Форми та методи контролю

Керівник практики при оцінюванні студентів враховує рівень професійних умінь і навичок за такими критеріями:

- ефективністю методів й прийомів, які використовував студент для досягнення мети та розв'язання завдань практики;
- характером ускладнень, що виникали у процесі проходження практики та способами їх вирішення;
- відгуками про роботу практиканта;
- самоаналізом якості виконання завдань практики;
- вмінням приймати нестандартні, самостійні рішення.

Контроль виконання студентами завдань практики здійснюється відповідальними за практику від академії та бази шляхом збору оперативної, поточної та підсумкової інформації.

Оперативний контроль проводиться у процесі виробничої (тренерської) практики відповідальними за практику від ВНЗ та бази, які контролюють виконання конкретного завдання, дотримання студентом плану практики, його трудову та навчальну дисципліну, дотримання правил безпеки. Його результати фіксуються відповідальними у робочих зошитах з наступним доведенням рекомендацій до практиканта. Мета оперативного контролю – оперативне реагування відповідальних на можливі відхилення практиканта від програми та допомога у своєчасному виправленні помилок.

Поточний контроль – проводиться наприкінці виконання певного розділу програми практики, виду роботи: проведення спортивного змагання, етапу наукового дослідження, ін. Мета оперативного контролю – допомогти практикантам оволодіти вірними професійними навичками роботи. Його результати також фіксуються відповідальними за практику у робочих зошитах з доведенням рекомендацій та оцінки до практиканта і наступним наступним врахуванням цієї оцінки під час підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню виробничої практики з метою визначення ступеня виконання програми.

Контроль виконання програми та завдань кожного виду практики проводиться у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з

виробничої практики проводяться відповідальним за практику від ВНЗ у присутності всієї навчальної групи у формі усної доповіді студента про виконану під час практики роботу. Керівник практикою від ВНЗ враховує відгук керівника від бази та оцінює усний звіт про виконану під час практики роботу. Загальна оцінка за практику визначається на підставі оцінок за усний звіт, якість підготовки необхідних документів, планів-конспектів, проведення навчально-тренувальних занять і відгуку керівника від бази.

До заліку з практики допускаються студенти, які виконали наступні вимоги:

- надали щоденник практики;
- надати позитивну характеристику про проходження практики, підписану відповідальним від бази та затверджену юридичною особою від бази практики (підпис затверджено печаткою);
- надати для перевірки конспекти всіх проведених під час проходження практики занять та первинного письмового матеріалу про виконання завдань практики (журнали, протоколи, відомості, копії наказів та розпоряджень, документів обліку, результатів тестувань тощо);
- не отримали серйозних зауважень про порушення трудової та навчальної дисципліни.

Результати складання заліку оцінюються за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та вносяться до журналів, екзаменаційних відомостей, залікових книжок.

Оцінювання захисту документації з виробничої тренерської практики проводиться за 4 модулями:

1. Модуль 1. *Організаційна робота* (від 0 – 14 балів).
2. Модуль 2. *Навчально-методична робота* (від 0-50 балів).
3. Модуль 3. *Виховна та спортивно-масова робота* (від 0 – 13 балів).
4. Модуль 4. *Навчально-дослідницька робота* (від 0 – 3 бали).

1.5. Самостійна робота

Розподіл часу самостійної роботи виконується згідно плану навчального процесу та робочого плану дисципліни. Під час самостійної роботи студенти звертаються до літератури теоретичного курсу та допоміжної методичної літератури.

1.6. Методичне забезпечення

1. Перелік звітної документації.
2. Програма тестування функціональної і рухової підготовленості спортсменів групи початкової підготовки.
3. Перелік навчально-методичних посібників.
4. Електронні видання (інформаційні мережі Інтернет).

РОЗДІЛ II
ДОКУМЕНТАЦІЯ ДО ЗАХИСТУ ВИРОБНИЧОЇ
ТРЕНЕРСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Титульний лист справи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

ЗВІТ

з виробничої тренерської практики

на рік

студента курсу, групи
017 Фізична культура і спорт

(ПІБ)

Керівник від ДДМА:

(посада)

(наукова ступінь)

(ПІБ)

За національною шкалою:

« »

Кількість балів: « »

Оцінка ECTS: « »

Члени комісії _____
(підпис)

(ПІБ)

(підпис)

(ПІБ)

(підпис)

(ПІБ)

Краматорськ 202..

2.1. Щоденник практики

Форма № Н-6.03

Донбаська державна машинобудівна академія
(повне найменування вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ *Виробнича тренерська практика* (вид і назва практики)

студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет, відділення ДДМА, факультет
ФІТО

Кафедра, циклова комісія фізичного виховання і
спорту

рівень Освітньо-кваліфікаційний
бакалавр

Напрямок підготовки фізичне
виховання

Спеціальність 017 Фізична культура і
спорт

(назва)

курс, група _____

Студент _____

прибув на підприємство, в організацію, установу.

Печатка

підприємства, організації, установи „__” __20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи.

Печатка

підприємства, організації, установи “__” __20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання
		1-3	4-6	7-9	10-12	13-15	
1.	<i>Участь у настановній конференції кафедри фізичного виховання ДДМА.</i>	+					<i>виконано</i>
2.	<i>Знайомство зі ДЮСШ, адміністрацією і колективом тренерів, матеріальною базою, робочою документацією.</i>	+					<i>виконано</i>
3.	<i>Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики</i>	+					<i>виконано</i>
4.	<i>Перегляд і обговорення занять, проведених тренером-викладачем спортивної школи.</i>	+					<i>виконано</i>
5.	<i>Робота з науково-методичною літературою</i>	+	+	+	+		<i>виконано</i>
6.	<i>Написання конспектів занять з обраної секції.</i>	+					<i>виконано</i>
7.	<i>Допомога у проведенні занять з обраної секції.</i>	+					<i>виконано</i>
8.	<i>Знайомство та підготовка календарного плану спортивно- масових заходів, документів проведення спортивних заходів у ДЮСШ.</i>	+					<i>виконано</i>
9.	<i>Ведення щоденника педагогічних спостережень та журналу обліку роботи групи.</i>	+	+	+	+		<i>виконано</i>
10.	<i>Збір бригади та планування роботи на наступний місяць</i>	+					<i>виконано</i>
11.	<i>Проведення учбово-тренувальних занять у закріпленій групі учнів.</i>		+				<i>виконано</i>
12.	<i>Перегляд і обговорення занять, проведених тренером-викладачем спортивної школи.</i>		+				<i>виконано</i>
13.	<i>Допомога у проведенні занять з обраної секції.</i>			+			<i>виконано</i>
14.	<i>Збір бригади та планування роботи на наступний місяць</i>						<i>виконано</i>
15.	<i>Підготовка звіту про проходження виробничої тренерської практики</i>				+		<i>виконано</i>
16.	<i>Захист документації.</i>				+		<i>виконано</i>

Керівники практики:

від вищого навчального закладу _____

(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____

(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від вищого навчального закладу про проходження практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20__ року

Оцінка:
за національною шкалою _____

(літерами)

кількість балів _____

(цифрами і літерами)

Керівник практики від вищого навчального закладу

(підпис) (прізвище та ініціали)

2.2. Індивідуальний план роботи

Індивідуальний план
з виробничої тренерської практики
студента групи ФКС-.....
факультету інтегрованих технологій і
обладнання

(прізвище, ім'я, по батькові)

який проходив виробничу (тренерську) практику у м. Краматорськ ДЮСШ

з _ по р.

Методист

Тренер-
викладач

Індивідуальний план роботи студента- практиканта

з р. - р.

№	Зміст роботи	Дата виконання	Відмітка про виконання
1.	Участь у настановній конференції кафедри фізичного виховання ДДМА.		виконано
2.	Знайомство зі ДЮСШ, адміністрацією і колективом тренерів-викладачів фізичної культури, матеріальною базою, робочою документацією.		Виконано
3.	Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики		Виконано
4.	Перегляд і обговорення занять, проведених тренером-викладачем спортивної школи.	Протягом місяця	Виконано
5.	Робота з науково-методичною літературою	Протягом практики	Виконано
6.	Написання конспектів занять з обраної секції.	Протягом місяця	Виконано
7.	Допомога у проведенні занять з обраної секції.	Протягом місяця	Виконано
8.	Знайомство та підготовка календарного плану спортивно-масових заходів, документів з проведення спортивних заходів у ДЮСШ.	Протягом місяця	Виконано
9.	Ведення щоденника педагогічних спостережень та журналу обліку роботи групи.	Протягом практики	Виконано
10.	Збір бригади та планування роботи на наступний місяць		Виконано
11.	Проведення учбово-тренувальних занять у закріпленій групі учнів.	Протягом місяця	Виконано
12.	Тестування рухової підготовленості		Виконано

	учнів.		
13.	Перегляд і обговорення занять, проведених тренером-викладачем спортивної школи.	Протягом місяця	Виконано
14	Допомога у проведенні занять з обраної секції.	Протягом місяця	Виконано
15	Проведення залікового навчально-тренувального заняття		Виконано
16	Збір бригади та планування роботи на наступний місяць		Виконано
18	Здача документації.		Виконано
19	Участь у підсумковій конференції.		Виконано

Керівник виробничої практики від ДДМА: _____/_____

Керівник практики від ДЮСШ м. _____

2.4. Журнал обліку роботи групи

2.4.1. Розклад занять

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя
Вересень							
Жовтень							
Листопад							
Грудень							
Січень							
Грудень							
Лютий							
Березень							
Квітень							
Травень							
Червень							
Липень							
Серпень							

2.5. Протокол тестування рухових здібностей спортсменів

«Затверджую»

Методист _____

Оцінка _____

Протокол

Тестування рухової підготовленості спортсменів

_____ група ДЮСШ №__ м. _____

Дата проведення _____

Місце проведення _____

Тренер _____

Студент-практикант _____

Тести з рухових здібностей:

1. Стрибок у довжину з місця (см).
2. Піднімання тулуба з положення лежачи в положення сидячи за 1 хв (рази).
3. Нахил тулуба з положення сидячи (см).
4. Човниковий біг 4х9 м (сек).
5. Згинання та розгинання рук у суглобах в упорі лежачи (рази).
6. Згинання та розгинання рук у суглобах у висі (рази).
7. Вис на зігнутих руках (сек).

2.6. Плани конспекти тренувальних занять

План-конспект тренувального заняття № 1

від «__» _____ 20__ р.

Завдання: _____

Інвентар: _____

№ п/п	Зміст	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
Підготовча частина			
Основна частина			
Заключна частина			

План-конспект склав _____ / _____

(підпис студента-практиканта)

(прізвище та ініціали)

План-конспект тренувального заняття № 2

від «__» _____ 20__ р.

Завдання: _____

Інвентар: _____

№ п/п	Зміст	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
Підготовча частина			
Основна частина			
Заключна частина			

План-конспект склав _____ / _____

(підпис студента-практиканта)

(прізвище та ініціали)

План-конспект тренувального заняття № 3

від «__» _____ 20__ р.

Завдання: _____

Інвентар: _____

№ п/п	Зміст	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
Підготовча частина			
Основна частина			
Заключна частина			

План-конспект склав _____ / _____

(підпис студента-практиканта) (прізвище та ініціали)

План-конспект тренувального заняття № 4

від «__» _____ 20__ р.

Завдання: _____

Інвентар: _____

№ п/п	Зміст	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
Підготовча частина			
Основна частина			
Заключна частина			

План-конспект склав _____ / _____

(підпис студента-практиканта) (прізвище та ініціали)

План-конспект тренувального заняття № 5

від «__» _____ 20__ р.

Завдання: _____

Інвентар: _____

№ п/п	Зміст	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
Підготовча частина			
Основна частина			
Заключна частина			

План-конспект склав _____ / _____

(підпис студента-практиканта)

(прізвище та ініціали)

План-конспект тренувального заняття № 6

від «__» _____ 20__ р.

Завдання: _____

Інвентар: _____

№ п/п	Зміст	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
Підготовча частина			
Основна частина			
Заключна частина			

План-конспект склав _____ / _____

(підпис студента-практиканта) (прізвище та ініціали)

2.8. Документи з проведення спортивних заходів

(Варіант А)

«Затверджую»

Директор ДЮСШ (клуби, команди)

(назва організації)

(особистий підпис)

(П. І. П)

печатка

від _____ 20 _____ р.

ПОЛОЖЕННЯ

про проведення змагань

(назва, вид спорту)

У положенні про змагання повинні бути відображені наступні розділи.

1. *Мета і завдання.*
2. *Керівництво проведення.*
3. *Строки, умови і місце проведення.*
4. *Кількість учасників, команд.*
5. *Система проведення, система заліку, визначення переможців.*
6. *Порядок оформлення учасників (команд), строки подання заявок.*
7. *Протести.*
8. *Відповідальність учасників команд.*
9. *Нагородження переможців.*

(Варіант Б)

Затверджую

Президент ГО «ФедераціїУкраїни»

_____ /Ім'я, прізвище/

РЕГЛАМЕНТ

змагань з.....

сезону 20... - 20... років

1. Загальні положення.
2. Строки і місце проведення заходу.
3. Організація та керівництво проведення заходу.
 4. Учасники заходу.
 5. Характер заходу.
 6. Програма заходу.
7. Безпека та підготовка місць проведення заходу.
 8. Допуск до змагань.
9. Умови визначення та нагородження переможців і призерів.
10. Умови фінансування заходу та матеріальне забезпечення учасників.
 11. Організація змагань.
 12. Порядок подання протестів, апеляції.
 13. Суддівство змагань.
14. Строки подання заявок на участь у заході.
 15. Інші умови.

ПРОТОКОЛ ЗМАГАНЬ (з обраного виду спорту)

ІМЕННА ЗАЯВКА

на участь команди _____ м. _____

в змаганнях _____

№	Прізвище, ім'я спортсмена	Дата народження	Спортивне звання, розряд	Місце навчання	Ідентифікаційний код	Прізвище, ім'я тренера	Віза лікаря
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

До змагань допущено _____ чоловік

Лікар _____

Представник команди _____ (_____)

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Ареф'єв В.Г. Самостійна робота студентів під час педагогічної практики. Навчально-методичний посібник / В.Г. Ареф'єв, Н.Д. Михайлова. Вид-во: Центр учбової літератури, 2021. – 120 с.

2. Артюшенко О. Ф. Легка атлетика. Навчально-методичний посібник. Черкаси: Брама – ІСУЕП, 2000. – 316 с.

3. Баскетбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. / Поплавський Л. Ю., Маслова О. В., Безмилов М. М., Мітова О. О., Мурзін Є. В., Четвертак О. А. К.: Міністерство молоді та спорту України, Республіканський науково-методичний кабінет, Федерація баскетболу України, 2019. – 166 с.

4. Бойко Д. В. Сучасний стан та перспективні напрямки вдосконалення фізичного виховання студентів ВНЗ України III-IV рівнів акредитації. Педагогіка, психологія. та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2012. № 1. С. 22-25.

5. Боротьба вільна: чоловіки, жінки. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю / В.І. Шандригось, В.В. Яременко, М.В. Латишев, Р.В. Первачук, В.Ю. Чікало. – Київ: АСБУ, 2019. – 104 с.

6. Важка атлетика. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю / В.Г. Олешко, О.І. Пуцов, К.В. Ткаченко. К.: Міністерство молоді та спорту України, Республіканський науково-методичний кабінет, Федерація важкої атлетики України, 2011. – 98 с.

7. Вознюк Т. В. Сучасні ігрові види спорту: Навчальний посібник. / Т.В. Вознюк. – Вінниця: ДОВ «Вінниця», ВДПУ, 2008. – 350 с

8. Волейбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю.: Міністерство молоді та спорту України, Республіканський науково- методичний кабінет, Федерація волейболу України, 2009. – 140 с.

9. Воловик Н.І. Тренерська практика: методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання та спорту вищих педагогічних

навчальних закладів. /Н.І. Воловик, В.А. Березовський – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 42 с.

10. Воробйов М. І. Практика в системі фізкультурної освіти / М.І. Воробйов, Т. Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2006. – 192 с.

11. Гаценко В.П. Тренерська практика в вищому навчальному закладі / Гаценко В. П., Слаутіна Н. В.; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Навч.- наук. ін-т фіз. культури, спорту і здоров'я, Каф. теорії і методики фіз. виховання. - Черкаси : [Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького], 2010. - 44 с.

12. Герцик М. С. Вступ до спеціальності галузі «фізичне виховання і спорт»: підручник / М. С. Герцик, О. М. Вацеба. – Харків : ОВС, 2005. – 240 с.

13. Греко-римська боротьба. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. / М.Г. Ставрінов, В.М. Волошин: Міністерство молоді та спорту України, Республіканський науково- методичний кабінет. Київ, 2011. – 59 с.

14. Дзюдо. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. / А.Ф. Алексєєв, Ю.О. Юхно, В.А. Серєда, В.С. Перєта, М.М. Рудєнко.: Міністерство молоді та спорту України, Республіканський науково- методичний кабінет, Федерація дзюдо України, Київ, 2018. – 116 с.

15. Костюкевич В. М. Теорія і методика викладання спортивних ігор (курс лекцій): Навчальний посібник. / В. М. Костюкевич, Т. В. Вознюк, А.І. Драчук. - Вінниця: ДОВ «Вінниця», ВДПУ, 2004. – 117 с.

16. Круцевич Т.Ю., Безверхня Г.В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення / Т.Ю. Круцевич, Г.В. Безверхня – К. : Олімп. л-ра, 2010. 248с.

17. Легка атлетика. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. / В.І. Бобровник, С.П. Совєнко, А.В. Колот: Міністерство молоді та спорту України, Республіканський науково- методичний кабінет, Федерація легкої атлетики України. – К.: Лотос, 2019. – 192 с.

18. Настільний теніс. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. / Л.Г. Гришко,

Ю.Ю. Гришко, М.В. Ібраїмов.: Міністерство молоді та спорту України, Республіканський науково-методичний кабінет. Київ, 2013. – 137 с.

19. Олешко В. Г. Силкові види спорту: підручник для студентів вузів фізичного виховання і спорту./ В. Г. Олешко - К.: Олімпійська література. - 1999. – 288 с.

Додаткова

20. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки. Навчальний посібник. Вид-во: Центр учбової літератури, 2023. – 316 с.

21. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практическое приложение. К.: Олимпийская литература, 2004. – 808 с.

22. Сергієнко В.М. Практикум тренерської практики: методичні вказівки. / В.М. Сергієнко, О.П. Петренко. м. Суми, 2018. – 48 с.

23. Сергієнко В.М. Технології організації спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи: Навчальний посібник для студентів спеціальності “Фізична культура”. / В.М. Сергієнко, Т.І. Полтавцева.: 2-е вид., перероб. і доп. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. – 164 с.

24. Сергієнко Л.П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти: Підручник / Л.П. Сергієнко. – К.: КНТ, 2010. – 776 с.

25. Сергієнко Л.П. Теорія та методика дитячого і юнацького спорту: підручник / Л. П. Сергієнко. – К. : Кондор, 2016. – 542 с.

26. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів: Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко. – К.: Олімпійська література, 2001. – 439 с.

27. Сергієнко Л.П. Поняття про рухові здібності та якості в теорії і методиці фізичного виховання / Л. П. Сергієнко // Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: Колективна монографія. – Львів: НВФ «Українські технології», 2005. – С. 193 – 198.

28. Стеценко А. І. Пауерліфтинг: теорія і методика викладання. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 459 с.

29. Товт В.А. Наскрізна навчальна програма практик студентів факультету фізичного виховання і спорту -Методичний посібник / Товт В.А., Мелега К.П., Бондарчук Н.Я., Дуло О.А., Гузак О.Ю., Щерба М.Ю. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. – 44с.

30. Футбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності / В.Г. Авраменко, О.Е. Бобарико, В.І Гончаренко, О.М. Джус, П.М. Дуніхін, В.М. Костюкевич,

В.А. Марченко, В.В. Ніколаєнко, В.Г. Олешко, В.В. Соломонко, В.М. Шамардін, Й.Г. Фалес.: Республіканський науково-методичний кабінет Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту, ЗАТ «Броварська друкарня» м. Бровари вул. Київська 154, 2013. – 106с.

31. Шиян Б.М. Теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичної культури в педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. д-ра пед. наук/ Б. М. Шиян ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. К.:1997. 50 с.

32. Шиян Б.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті: Навчальний посібник / Б.М. Шиян, О.М. Вацеба. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008.- 276 с.